

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas II. An habitus concurrat etiam effectivè.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

utpote sibi improprietatis, sic nec inclinaretur habitibus voluntas, si proportionati voluntati non essent, imò hoc ipso à ratione habituum voluntatis deficerent, si interveniret improprietio. Cum itaque modus agendi voluntatis, sit agere, ex prævia cognitione, etiam proportionatus voluntati habitus ipsius, inclinare debet, posita prævia cognitione.

Breviter ergo concurrat habitus in genere causæ formalis ad actus voluntatis, quia inclinatur sua entitate mortuo modo per modum principii si ponatur alia prærequisita. Idem proportionatè dicendum est de habitibus intellectus, tantum quod ante præcognitionem, non sit necessaria alia præcognitio similis, sicut ante cognitionem actum voluntatis, ad quem inclinatur habitus voluntatis, est necesse ponere præcognitionem, sed tamen erat necessaria occurrentia, & propositio objecti. *His explicatis*

DICENDUM est. *Quod habitus concurrat ad actus, etiam formaliter.*

PROBATUR 1. Quia habitus⁹ concurrat ad actus, sed non concurrat in genere causæ finalis. Nam finis actuum, est alius longè; non etiam concurrat in genere causæ materialis, quia non ad habitum spectat recipere actus & subiectare, sed ad potentiam, non etiam concurrat in solo genere causæ efficientis. Ergo etiam concurrat in genere causæ formalis. Quod autem non concurrat in solo genere causæ efficientis. Ratio est, quia est impossibile causare in genere causæ efficientis, & non ponere actionem, rursus impossibile est ponere actionem, & non ponere actionum effectum. Sed habitus causat ante positionem effectus, quia habens habitum ebrietatis, sentit se habere inclinationem antequam inebrietur, & sentit se inclinari ut ipsam volitionem inebriationis eliciat. Et sic de reliquis habitibus.

PROBATUR 2. Quia si non causaret etiam in genere causæ formalis habitus, illa inclinatio quam sentimus ad actus, non posset ostendi, quodnam principium habeat.

PROBATUR 3. Quia possibilis est talis causandi modus, & quæcunq; indicia legitima possunt haberi causalitatis in genere causæ formalis, ea ostendi poterunt, etiam in habitibus.

DIFFICULTAS II.

An habitus concurrat etiam effectivè.

DICENDUM est affirmativè.

PROBAT 1. Ariaga. Quia impulsus producit effectivè motum, ergo & habitus quia etiam ille est impulsus ad actum.

RESPONDETUR. Concedi debet impulsui vis productiva effectivè impulsus, quia nisi tribuatur vis agendi ipsi impulsui, sæpe nullum aliud principium effectivum motus poterit ostendi. Non raro enim moventur impulsu, quæ

se ipsis moveri nequeunt; si autem semel impulsus est causa effectiva motus, cur non erit semper? Jam autem non concessa causalitate effectiva habitui in actus, assignari posset principium effectivum? illorum, ipsa potentia.

PROBAT 2. recentior Suarez. Quia habitus est veluti semen actus; semen autem concurrat effectivè.

RESPONDETUR. Figuratum esse locutionem, quod habitus sit semen, potestque habere similitudinem cum semine nonnisi in hoc, quia sicut semen deciditur & pullulat ex substantia viventis, ita habitus ex actibus. Deinde non est necesse tribuere habitui vim efficiendi actus, quia efficientia actuum, potest bene tribui alteri principio; nempe intellectui, multorum autem viventium efficientia, non potest alteri tribui quàm semini. Quanquam per multos etiam muliebre semen, effectivè ad generationem non concurrat. *Hinc aliter*

PROBATUR 3. Experientia. Quia scilicet non tantum experiri solemus inclinationem ante positionem actus, sed etiam in ipsa illius effectione & productione experiri solemus maiorem facilitatem, quæ in aliud referri non potest, nisi in conversum habitus in genere causæ efficientis, ipsumque hoc quod minori conatu agat & tamen expedite anima, ostendit, hoc effectivum aliud, ejusdem actus.

RESPONDEBIS in principiis Vasquez, quod eo casu non concurrat ad actum, sed ad modum quendam actus ille habitus.

CONTRA 1. est. Quia hæc responsio, non negat, quod effectivè concurrat habitus, licet effectum illius non dicat esse ipsum actum, sed modum aliquem illius actus. Quod autem concurrat ad ipsam entitatem actus, non verò ad solum modum illius, sic probatur. Ille modus vel est modus entitativus vel modus essendi, seu formalitas sola, si concurrat habitus, ad modum illum essendi: Ergo concurrat ad entitatem actus, quia hic modus essendi, est identificatus realiter ipsi actui, impossibile autem est concurrere ad aliquid realiter, & non concurrere ad alia, cui illud identificatum est realiter, Quod si ille modus est modus entitativus. Contra est: Quia non erit ratio, qui fiat, ut sentiat facilitas in producenda ipsamet substantia actus, si ad substantiam actus non concurrat ille habitus. Deinde si potest habitus concurrere in genere causæ efficientis ad modum illum actus: Ergo apparet, quod illi talis causalitas non repugnat. Ergo illam etiam in substantiam actus exercere poterit. Denique non sunt multiplicanda entia sine necessitate, nulla autem necessitas prædicti modi: Ergo si habitus concurrat effectivè, potius concurrat, effectivè, ad ipsam entitatem actus.

CONTRA 2. vel producit etiam potentia illud modum, vel solus habitus, si producit solus habi-

habitus, Ergo ad aliquid producendum, erit simpliciter necessarius habitus naturalis, nempe ad illum modum. Rursus si illum modum producit solus habitus, inexplicabile est, quomodo faciliter tunc potentia, in producenda ipsa substantia actus, si autem illum modum producit etiam Voluntas, Ergo cum habitu agens, magis defatigabitur, producendo scilicet & ipsum actum, & modum, sicut & nos fatigamur oratione v. g. Pfalterii & attentione ad illam.

NEQUE VALET si dicas, quod currus cum rotis magis ponderet quam sine rotis, & tamen tractio illius cum rotis, facilius est: ita plus efficit Voluntas efficiendo & modum & actum, effectio tamen illius modi, faciliat ipsam productionem actus. Non inquam valet si dicas, Quia quando rotæ facilitant tractionem maioris ponderis, id inde fit, quia rotæ influunt sua circumvolutione, ad ipsum movendum currum, & mediantibus rotis, fit influxus ipsius primum moventis v. g. bigæ alicujus, quam similem actionem, si tu concedis modo illi, concedis influxum effectivum, in ipsam substantiam actus, ut scilicet potentia & habitus, producendo illum modum, producat & ipsam substantiam actus.

NEQUE VALET ulterius si dicas, Quod sicut concessum est à nobis dari inclinationem, quæ fiat ipsa entitate in genere causæ formalis, & antecedit positionem actus: ita etiam dari ipsam entitativam facilitatem, quæ etiam concurrat, nonnisi in genere causæ formalis: Nam urget ratio adlata, pro isto concursu effectivo. Deinde quia non tantum ante positionem actus, experimur inclinationem, sed etiam ipsam facilitatem exercitii, quæ in aliud non potest referri, quam in concursum effectivum.

Ad ea, quæ pro urgenda hac Responsione adferri possunt solvenda, habendum præ oculis est. Quod concesso influxu in entitatem actus habitui, erit adhuc distinctus habitus naturalis acquisitus, ab habitu supernaturali infuso: quia actum illum totum quoad entitatem potuisset elicere Voluntas, quamvis non cum tanta facilitate; potentia autem naturalis, sine habitu infuso, aut auxilio locum ejus supplente, causare neutiquam potuisset actum supernaturalem. Deinde quamvis ad substantiam actus sufficiens sit potentia, quia tamen non est sufficiens ad illam expedire & cum facilitate elicendum, hinc fit, ut agnoscamus concursum habitus, effectivum actus. Quando autem urgetur: Quod si concurrat habitus effective: deberet illi respondere aliqua formalitas, quæ non respondeat ipsi potentia, eo quod duabus causis concurrentibus, unicuique sua formalitas respondere debeat, eaque distincta, id etiam non convincit. Videmus enim, quod concurrente causa prima & secunda ad eundem effectum, nulla respondeat formalitas causæ primæ,

quæ non respondeat secundæ, & è converso. Idque videtur universaliter non requiri, quando duæ causæ concurrentes sunt sibi subordinatæ. Quia autem habitus subordinatur potentia, hinc fit ut nulla formalitas respondeat potentia, quæ non respondeat habitui. Potest etiam formalitas hæc distincta ostendi, nempe ipsa facilitas, in substantia actus, faciliter prodeunte.

DIFFICULTAS III.

Solvuntur Objectiones.

OBJICIT Pontius. Si concurreret in genere causæ efficientis habitus, id idè esset, quia habitus daret potentia facilius operari, sed ab illo concursu non potest habere potentia, facilius operari. Quod ipsum probatur, quia ea tenus haberet à concursu habitus, facilius operari, quatenus à concursu proprio, haberet, difficilius operari, sed hoc est falsum, quod probatur, quia difficultas potentia in agendo, est difficultas sensibilis, quam experimur in nobis, Ergo provenit ab aliquo quod sentimus, sed prius non sentit potentia concursum aut influxum suum, Ergo difficultas illius non oritur ab influxu formaliter.

RESPONDETUR. Hanc objectionem involvere multa incerta. Nam imprimis supponit: Quod posito concursu habitus, tollatur aliquid ex proprio concursu potentia, quod falsum est. Eodem enim modo ut ante, pro sua parte, potest Voluntas cum habitu concurrere, imò deberet magis, hoc est intensius concurrere, alliciente duplici principio ad operationem, hoc est, propositione objecti, & inclinatione ab habitu oriunda. Deinde non apparet, quæ sit ista sensibilis difficultas, hoc est materialis in operatione spirituali, quod si nomine difficultatis sensibilis, veniat difficultas, quæ sit per experientiam cognita: hæc quidem non negatur, sed tale etiam sentiri seu experiri, datur in actibus intellectus & Voluntatis cum ipsam facilitatem vel difficultatem experiamur, & ipsum etiam concursum potentia, qui identificatur ipsis actibus. Denique alia est hæc propositio: Quod difficultas in operando sumatur ex ipso influxu potentia, & ex concursu proprio illius, & hæc propositio est falsa, quia si ea difficultas oritur ex proprio concursu potentia, cum concurrat etiam potentia cum habitu, etiam cum habitu sentiri deberet, cum tota ratio difficultatis, ponatur, concursus proprius. Et alia est hæc propositio: Quod ipse concursus potentia, non faciliat actum, & ista propositio est vera, Videtur autem arguens istas duas propositiones confundere. Deinde nego, quod potentia non sentiat in suo actu & influxu difficultatem vel facilitatem, licet non sentiat distinctionem inter influxum & actum.

INSTAT I. Idem. Idè habet potentia difficultatem ab influxu suo, quia totum conatum
† (x) inten-